

ING SANGISORING LISTRIK DALAN

Menḍung ireng ngganḍul ing langit nḍuwuré, kamangka wiwit soré mau langité terang. Anginé wis krasa teles nampeki rai lan kulit. Miyem nyilakaké sinomé kang ngremboyok ing batuk, karo sènḍèn cagak listrik.

Tarni, kancané sing mau ngadeg ana ngisor cagak listrik kuloné, wis ora katon. Sajaké wis digonḍol uwong numpak sepédah Humber sing wiwit bubar mahrib mau wira-wiri ing ngarepé.

‘Durung kanggo, Yem?’ dumadakan ana swara lanang nyapa. Bareng ditolèh jebul Kasdi, tukang bécak sing lagi mulih saka setoran.

‘Kowé mbutuhaké, piyé?’ sambungé Miyem malah mbéda tukang bécak Kasdi sing konḍang alim iku.

‘Wegah, Yem. Aku selak dientèni anak bojoku kok. Tinimbang ḍuwit dak-kèkké kowé, aluwung dak-enggo ngliwet,’ wangsulané Kasdi karo ngguyu.

Miyem mèsèm kecut karo mbenakaké gelungané sing krasa mlorot sabab kurang kenceng. Sajané, yèn mbéda Kasdi ngono ḍèwèké kerep ketanggor, nanging généya ora kapok-kapok?

Bareng Kasdi ilang ing dalan énggok-énggokan, ana sepédah motor — sing numpaki bocah enom gondrong — manḍeg ing ngarepé. Miyem banjur pasang aksi karo lènggat-lènggot sajak ora weruh.

‘Yu, ayo dolan karo aku!’ celaṭuné bocah enom rambut gondrong mau. Nanging Miyem mung meneng baé sajak kléwa-kléwa.

‘Yu, yèn kowé gelem mèlu aku mesthi bèrès,’ celaṭuné bocah enom gondrong mau manèh karo matèni mesin sepédah motoré.

Miyem nuli diparani. Terus dicablèk punḍaké karo celaṭu: ‘Kowé kuwi buḍeg apa piyé ta, yu? Disapa kawit mau kok mung meneng baé.’

‘Huh, kowé mesthi bocah ugal-ugalan. Bubar ngajak main mesthi mlayu ora mbayar. Kaya bocah lanang gondrong ḍèk embèn,’ Miyem lagi wangsulan karo ngadoh.

‘Kowé aja nggebyah uyah, yu. Apa mesthi cah lanang gondrong kuwi ugal-ugalan?’

Bocah enom gondrong mau saya ngangseg maju nyeḍaki Miyem. Bareng krungu kanḍané bocah enom gondrong iku, Miyem dadi mikir-mikir: ‘Apa bener kanḍané bocah enom gondrong iki?’ Wusanané Miyem gelem

diajak lunga déning bocah enom gondrong numpak sepédah motor iku.

Miyem anggoné mboncèng ngrangkul kenceng banget, wedi yèn tiba. Bocah enom rambut gondrong iku mlayokaké sepédah motoré nuju njaban kuṭa, sauntara menḍung ireng kang nggandul ing langit sumingkir mbaka satitik.

Tekan omah cilik pinggir désa, sepédah motor mandeg. Wong sing duwé omah bareng krungu swarané sepédah motor, banjur mbukak lawang.

‘Empun angsal, dèn?’ pitakoné sing duwé omah.

‘Empun, mbok,’ wangsulané bocah enom gondrong iku karo njagragaké sepédah motoré.

‘Yèn ngoten kula sumingkir riya. Sekécakaken nggih, dèn! Kamaré empun kula resiki, kok,’ celatuné sing duwé omah, wong wadon setengah tuwa mau karo jumangkah lunga.

Miyem banjur digandèng mlebu déning bocah enom gondrong iku. Lawang ngarep banjur ditutup rapet manèh. Wusanané wengi kang adhem iki dadi duwèké Miyem lan bocah enom rambut gondrong mau.

Wis wiwit surup mau Miyem ngentèni Tonny, bocah enom rambut gondrong sing ngajak lunga ḍèk wingi bengi. Sanadyan lagi ketemu sepisan, nanging Miyem seneng banget karo Tonny. Tonny jebul bocah gondrong sing ora ugal-ugalan kaya liyané. Tonny anteng lan alus, nanging nglanangi. Yèn ngangen-angen Tonny, lengganané anyar, Miyem banjur kèlingan Tarman, kekasihé biyèn nalika isih manggon ndésa kumpul karo bapa biyungé lan seduluré. Tarman uga duwé sipat-sipat kaya Tonny. Nanging émané, Tarman ora perwira. Bareng ḍèwèké meteng limang wulan, banjur ditinggal lunga. Miyem dadi seḍih banget, kang wusanané bareng bayi kang dikanḍut lair wis ora ketulungan.

‘Yu, ayo mèlu aku, piyé?’ Dumadakan ana wong lanang njawat. Miyem dadi gragapan anggoné ngalamun.

‘Wis kanggo kok, mas,’ kanḍané ampang tanpa obah saka anggoné sèndèn cagak listrik.

‘Lha endi lananganmu?’ gunémé wong lanang mau manèh.

Miyem dadi mak prempeng krungu celatuné wong lanang iku.

‘Ngapa kok kowé ngurus?’ ujaré Miyem kumentus.

Wong lanang iku ngguyu njegigik karo nyedaki Miyem. Miyem banjur disikep. Miyem polah kepéngin uwal, nanging sapira banggané wong wadon.

‘Kowé anggak banget, yu. Kebangeten olèhé jual mahal. Mbok rumangsanana yèn kowé kuwi wong ala!’ ujaré wong lanang iku karo ngglang-

ḍang Miyem menyang petengan.

Wusanané Miyem pasrah ditindhihi wong lanang mau. Bareng wong lanang iku wis rumangsa marem, terus nglungani tanpa pamitan karo nguncalaké ḍuwit atusan kumel rong lembar.

Sajané mboseni banget pagawéan iku, ngadeg nggejejer wiwit surup ana ngisor cagak listrik tawa awak marang wong lanang iseng sing kepéngin jajan murahan. Ing batin Miyem rumangsa nalangsa banget. Ing sangisoring ebun-ebun wengi kang kumepyur, ing sangisoring listrik ndalan kang kencar-kencar lan ing sangisoring langit kang ajeg peteng kaḍangkala ḍèwèké nangis ngguguk.

Ngéling-éling lelakoné, kèlingan bapa biyungé lan adik-adiké kang ana ndésa ngisor gunung gamping sing adoh ratu cedhak watu.

‘Mbok, aku kepéngin golèk gawéan ana kuṭa,’ kandané ing sawijining dina nyuntak isiné atiné kang wis ngganjel suwé.

‘Menyang kuṭa njur golèk gawéan apa ta, Yem?’ sumelané embokné karo ngubengaké susuré.

‘Golèk gawéan sakecandaké ta, mbok. Embuh dadi babu apa pelayan toko aku rak bisa,’ wangsulané Miyem adreng.

‘Sajané ana ndésa kéné ya akèh gawéan ta, Yem. Embuh dadi buruh mépé gaplèk, apa matun rak ya bisa ta kowé.’

‘Bener, mbok. Nanging aku kurang marem karo gawéan kaya ngono, mbok. Sebab, sepisan: suwé-suwé njelèhi, kapinḍoné: yèn terus ana ndésa kéné aku langka bisa olèh pengalaman akèh.’

‘Pengalaman? Pengalaman apa kuwi, Yem! Pengalaman urip ing kuṭa sing jaréné bubrah lan édan-édanan kuwi, ya? Yèn mung kaya ngono aku ora éklas ngeculaké kowé, nduk.’

Miyem unjal ambegan jero bareng krungu gunemé embokné.

‘Yèn simbok lan bapak ora éklas ngeculaké, aku meksa nékad. Aku wis gedé, mbok. Wis bisa mikir endi sing ala lan endi sing apik. Mbok kowé percaya karo aku ta, mbok.’

Saiki genti embokné sing dadi meneng. Bengi iku Miyem tansah klisik-an ora bisa turu. Tékadé wis gilig lan bunder, nedya golèk pagawéan menyang kuṭa.

Mangkaté éruk mruput, bubar jago kluruk. Ḍuwit cèlèngané sing wis nglumpuk rong ewu rupiah digémbol ana setagèné. Bapak-embokné nguntapaké lungané karo nangis.

Wenginé saya nglangut. Nanging Miyem panggah sabar ngentèni tekané Tonny, bocah enom gondrong numpak sepédah motor lengganané anyar. Nanging nganti klonèng tangsi muni ping sanga, Tonny

meksa durung teka.

‘Durung kanggo, Yem?’ cluluké Sumi sing mboncèng sepédah wong lanang karo liwat ngarepé.

‘Aku ora adol awak ing bengi iki!’ wangsulané Miyem sengol.

‘Hébat! Sajaké ngentèni bocah lanang rambut gondrong numpak sepédah motor kaé ya?’ Sumi kober nerusaké gunemé sajak ngécé.

Miyem idu mak cuh, sabab atiné mangkel lan panas krungu ujaré Sumi sing manasaké ati iku. Laron-laron pada ngrubung urubing listrik. Miyem bola-bali namplèki laron-laron kang arep mlebu kupingé.

Bareng klonèng tangsi muni ping sepuluh, ana sepédah motor saka wétan nyedaki dèwèké. Urubé lampuné mblerengi mripaté.

‘Dik Tonny?’ pambengoké seneng karo kusung-kusung marani bocah enom gondrong sing isih lungguh ana nduwur sepédah motor mau.

‘Wis bengi kok isih ana kéné, ta?’ pitakoné Tonny.

‘Dik Tonny kok suwé ora mréné ta?’ Miyem malah genti takon.

‘Aku répot banget kok, yu. Répot ngadèpi ujian. Lha saiki ujianku wis rampung, mula aku banjur mréné.’

‘O, ngono ta? Suk yèn lulus kaulé apa?’

‘Kaulku kepéngin ngajak dolan menyang Tawangmangu. Kowé rak ora kabotan, ta?’ celaṭuné Tonny karo ngliling dèwèké.

‘Mesti, mesti aku gelem,’ wangsulané Miyem bungah.

‘Lha, olèhku ngampiri kowé ana ngendi?’ pitakoné Tonny.

Bareng ditakoni ngono Miyem dadi bingung dèwé, nanging wekasané banjur wangsulan: ‘Aku ngentèni ana kéné baé.’

Tonny ngguyu cekakakan, nganggep lucu wangsulané Miyem iku.

Nanging omongé wong loro dadi kanḍeg bareng ana sepédah motor pirang-pirang marani panggonan kuwi.

‘Ha, ha ha! Tonny jebulé ana kéné lagi ngenyang pelanyahan!’ cluluké salah sijiné bocah-bocah gondrong sing numpak sepédah motor mau.

‘Saploké Tonny broken karo Susy terus ngawud. Ora perduli pelanyahan pinggir dalan, arep!’ sambungé liyané karo ngguyu lakak-lakak.

Tonny dadi mbrabak abang rainé. Daḍané dadi umob gumleḍeg. Miyem, bareng weruh bocah-bocah gondrong mau, dadi girap-girap kamigilan. Atiné isih capet-capet kèlingan, ya bocah-bocah gondrong iku sing naté nggarap dèwèké genti-gentèn ana tengah lapangan tanpa mba-yar dèk embèn.

‘Ton, dak-gentènané wédokanmu iki, ya?’ ujaré sing gedé ḍuwur. Nanging durung nganti mbacutaké omongé, bogemé Tonny kumléyang. Mesti baé sabab kurang prayitna, bocah gondrong gedé ḍuwur mau terus glayaran mundur-mundur.

Weruh Tonny wiwit ngamuk, kanca-kancané liyané nrambul ngroyok. Jalaran kalah okol suwé-suwé Tonny keḍesek mundur. Wusanané Tonny dianggo bal-balan bocah-bocah gondrong mau. Miyem bareng weruh kadadéyan iku bengok-bengok njaluk tulung.

Sawisé bocah-bocah gondrong mau marem ngajar Tonny, terus lunga mlayokaké sepédah motoré sajak kesusu.

Tonny kang njrebabah ora obah iku banjur ditubruk Miyem karo nanging ngguguk. Nanging bareng Miyem weruh ana tatu jero ing ḍaḍané Tonny tilas glaṭi, sakala dadi ambruk semaput.

Saya wengi, listrik ing nduwuré saya kencar-kencar paḍang ngundang laron-laron.

Moch. Nursjahid P.

(in: Kumpulan Cerkak Pilihan I, 1975).